

Sygn. akt I CSK 1320/22

POSTANOWIENIE

Dnia 21 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z powództwa B. Ć.-T.

przeciwko A. W.-K.

o ochronę dóbr osobistych,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 stycznia 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 17 maja 2021 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powódki B.Ć.-T. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 17 maja 2021 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje

publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 10 maja 2001 r., sygn. akt II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Skarżąca wskazała trzy zagadnienia prawne wymagające oceny: czy do naruszenia dóbr osobistych obejmujących prawo do prywatności i tajemnicy korespondencji w rozumieniu art. 23 i 24 k.c. dochodzi w sytuacji udostępniania w postępowaniu administracyjnym prywatnego listu przez osobę trzecią, która nie jest stroną takiego postępowania, a jednocześnie nie jest ani autorem ani adresatem tego listu; czy jako usprawiedliwiające naruszenie tajemnicy korespondencji objętej ochroną art. 23 i 24 k.c. poprzez posłużenie się listem osoby zmarłej wbrew woli jego adresata, może być uznane złożenie takiego listu w postępowaniu administracyjnym przez osobę trzecią niebędącą stroną tego postępowania; oraz, czy wzniesienie wbrew woli rodziny pomnika w postaci grobowca/płyty nagrobnej na cmentarzu w miejscu grzebalnym z oznaczeniem danych osoby zmarłej (w tym daty narodzin i śmierci), której grób istnieje i znajduje

się na innym cmentarzu narusza dobra osobiste oraz zakłóca prawidłowy kult pamięci o zmarłej.

Uzasadniając te problemy prawne podniosła, że ochrona dóbr stanowiących przedmiot tego postępowania jest zagwarantowana przez Konstytucję oraz ustawy szczególne, w sytuacji naruszania ich przez osobę trzecią. Twierdziła, że uwzględnienia wymaga fakt, iż adresat korespondencji nie wyraził zgody na jej udostępnianie oraz kopiowanie, a cały proces odbył się bez jego jakiegokolwiek wiedzy oraz świadomości, z kolei, aby mówić także o naruszeniu tajemnicy korespondencji powinna ona dotrzeć do osób trzecich, które połączą ją z poszukującym ochrony. Skarżąca odniosła tę argumentację także do roli orzeczniczej Sądu Najwyższego, działania w interesie powszechnym poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego. Poza powyższymi twierdzeniami o znacznym stopniu ogólności, skarżąca nie przedstawiła takiej argumentacji, która przekonywałaby o możliwości odmiennej interpretacji tak sformułowanych problemów, nie uzasadniając w prawidłowy sposób omawianej przesłanki. Problematyka tajemnicy korespondencji była wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi judykatury i doktryny. Skarżąca ich nie przytoczyła i nie wyjaśniła w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej potrzeby angażowania Sądu Najwyższego w wyjaśnianie pojęcia tajemnicy korespondencji i wypadków wymagających ochrony tego dobra osobistego. Samo sformułowanie pytań przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wyczerpuje.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia SN z dnia 8 marca 2002 r., sygn. akt I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z dnia 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Skarżąca w tym przypadku nie wykazała, że doszło do rażącego naruszenia prawa, skutkującego oczywistym uzasadnieniem skargi w ustalonym stanie

faktycznym przez Sąd drugiej instancji. W tym przypadku skarżąca skupia wywód na podnoszonych przez nią uchybieniach w ustaleniach stanu faktycznego m.in. co do udostępniania korespondencji oraz sposobu i miejsca postawienia grobowca wbrew woli powódki. Skarżąca, kwestionując poczynienie – jak stwierdziła – ustaleń bez jakiegokolwiek umocowania w materiale dowodowym, a często wbrew dowodom, przedstawia tym samym argumentację niedopuszczalną w postępowaniu kasacyjnym, gdyż ustawodawca wyraźnie uregulował w art. 398¹³ § 2 k.p.c., iż w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, zaś podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.). Sąd Apelacyjny dokonał też analizy okoliczności posługiwania się przez pozwaną listem kierowanym do powódki (jego kopią), więc wbrew twierdzeniom skarżącej rozpoznał sprawę również i w tym aspekcie (s. 7 – 8 uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia).

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.